

DE NATUUR VAN DE DINGEN DE RERUM NATURA

BOEK 1

32

INLEIDING

1	— 49	Gebed tot Venus
50	— 61	Eerste inhoudsaankondiging
62	— 79	Lofzang op Epicurus
80	— 101	Kritiek op de godsdienst
102	— 148	Tweede inhoudsaankondiging
149	— 214	Niets ontstaat uit niets
215	— 264	Niets vergaat tot mets
265	— 328	Onzichtbare deeltjes
329	— 417	Leegte
418	— 448	Bestaan op zich: begindeeltjes — leegte
449	— 482	Eigenschappen, bijkomstigheden, tijd
483	— 502	Bestaan van begindeeltjes
503	— 550	Zij zijn massief, eeuwig, enkelvoudig
551	— 583	Begindeeltjes zijn ondeelbaar
584	— 598	Begindeeltjes ondergaan geen verandering
599	— 634	Minimale delen van begindeeltjes
635	— 704	Weerlegging van Heraclitus cum suis
705	— 829	Lofzang op en weerlegging van Empedocles
830	— 920	Weerlegging van Anaxagoras
921	— 950	Rechtvaardiging van de dichtvorm
951	— 1007	Materie, leegte, Universum zijn onbegrensd
1008	— 1051	Ontstaan en vergaan van de wereld
1052	— 1113	Het Universum heeft geen centrum
1114	_ 1117	Aanmoediging tot de lezer

BOEK2

106

INLEIDING

1	— 61	Lof der wijsheid
62	— 141	Beweging van begindeeltjes
142	— 166	Snelheid van begindeeltjes
167	— 183	Ontkenning van goddelijke voorzienigheid
184	— 215	Gewicht van begindeeltjes
216	— 250	Spontane afbuiging
251	— 293	Wilsvrijheid

294 — 332	Beweging is permanent
333 — 477	Begindeeltjes verschillend in vorm
478 — 521	Vormverschil is beperkt
522 — 580	Gelijkvormige begindeeltjes zijn onbegrensd in aantal
581 — 599	Combinaties van diverse soorten begindeeltjes
600 — 660	Moeder Aarde
661 — 729	Andere combinaties
730 — 841	Begindeeltjes zijn zonder kleur
842 — 864	Begindeeltjes zijn zonder warmte, geluid, smaak, geur
865 — 885	Begindeeltjes zijn zonder waarnemingsvermogen
886 — 1022	Leven ontstaat uit levenloze begindeeltjes
1023 — 1043	Betrekkelijkheid van het nieuwe
1044 — 1089	Pluraliteit van werelden
1090 — 1104	Goden bemoeien zich niet met de wereld
1105 — 1149	Groei en verval van de wereld
1150 — 1174	De uitgeputte aarde

BOEK 3

184

INLEIDING

1 — 30	Lofzang op de leer van Epicurus
31 — 93	Noodzaak van de leer
94 — 135	Geest en ziel
136 — 160	Verbondenheid van geest en ziel
161 — 230	Stoffelijkheid van geest en ziel
231 — 257	Samenstelling van geest en ziel
258 — 287	Bestanddelen vormen een eenheid
288 — 322	De stoffelijke grondslag van karakters
323 — 358	Verbondenheid van ziel en lichaam
359 — 416	Waarneming is functie van ziel en lichaam
417 — 444	Geest en ziel worden geboren en sterven
445 — 547	Zij ontwikkelen zich en lijden met het lichaam
548 — 633	De ziel kan niet bestaan zonder het lichaam
634 — 669	De ziel is deelbaar en dus sterfelijk
670 — 712	De ziel is verbonden met het lichaam en dus sterfelijk
713 — 740	De ziel en de wormen
741 — 783	Zielsverhuizing is onmogelijk
784 — 829	De ziel kan niet onsterfelijk zijn
830 — 930	De dood raakt ons niet
931 — 977	De natuur maakt verwijten
978 — 1023	Onderwereldstraffen voltrekken zich op aarde
1024 — 1052	Zelfs de besten moeten sterven
1053 — 1075	Menselijke ongedurigheid

BOEK 4

256

INLEIDING

1	— 25	Rechtvaardiging van de dichtvorm
26	— 109	Beeldjes van dingen
110	— 142	Hun fijnheid
143	— 175	Snelheid van hun vorming
176	— 216	Hun snelheid
217	— 229	Alle dingen zenden deeltjes uit
230	— 268	Visuele waarnemingsverschijnselen
269	— 323	Spiegels
324	— 378	Visuele waarnemingsverschijnselen
379	— 468	Zogenaamd gezichtsbedrog
469	— 521	Betrouwbaarheid van de zintuigen
522	— 548	De andere zintuigen: het gehoor
549	— 614	Geluid op afstand, echo
615	— 672	Smaak
673	— 721	Reukzin
722	— 822	Geestelijke waarneming
823	— 857	Afwijzing van doelgerichte schepping
858	— 876	Honger en dorst
877	— 906	Lichamelijke voortbeweging
907	— 961	Slaap
962	— 1036	Dromen
1037	— 1057	Zaadlozing
1058	— 1191	Liefdeshartstocht
1192	— 1208	Wederzijds genot
1209	— 1232	Erfelijkheid
1233	— 1277	(On)v vruchtbaarheid
1278	— 1287	Epiloog

BOEK5

342

INLEIDING

1	— 54	Lofzang op Epicurus
55	— 90	Inhoudsaankondiging
91	— 145	Vergankelijkheid van de wereld
146	— 234	Geen goddelijke betrokkenheid
235	— 350	De delen van de wereld zijn vergankelijk
351	— 379	De wereld kan niet onvergankelijk zijn
380	— 415	Strijd van vuur en water

416 — 508	Ontstaan van de wereld
509 — 533	Beweging van de sterren
534 — 563	De aarde in het centrum
564 — 591	Grootte van zon en maan
592 — 613	Licht en warmte van de zon
614 — 649	Banen van zon, maan en sterren
650 — 679	Nachten dag
680 — 704	Ongelijkheid van dagen en nachten
705 — 750	Fasen van de maan
751 — 770	Zons- en maansverduistering
771 — 836	Ontstaan van leven op aarde
837 — 877	Uitgestorven monsters en diersoorten
878 — 924	Mengvormen hebben nooit bestaan
925 — 1027	De eerste mensen
1028 — 1090	Oorsprong van de taal
1091 — 1104	Ontdekking van vuur
1105 — 1135	Ontstaan van steden en rijkdom
1136 — 1160	Ontstaan van de rechtsstaat
1161 — 1240	Oorsprong van de godsdienst
1241 — 1296	Ontdekking van metalen
1297 — 1349	Ontwikkeling van oorlogvoering
1350 — 1360	Ontstaan van de weefkunst
1361 — 1378	Ontdekking van de landbouw
1379 — 1435	Oorsprong van muziek, ethische conclusie
1436 — 1457	Overgang van prehistorie naar historie

BOEK6

438

INLEIDING

1 — 42	Lofzang op Epicurus
43 — 95	Inhoudsaankondiging
96 — 159	Donder
160 — 218	Bliksem, weerlicht
219 — 322	Blikseminslag
323 — 378	Snelheid en kracht van de blikseminslag
379 — 422	Bliksem is geen goddelijk wapen
423 — 450	Windhoos
451 — 494	Wolken
495 — 534	Regen
535 — 607	Aardbevingen
606 — 638	Zeeniveau
639 — 711	Etna
712 — 737	Vloed van de Nijl

738 — 839	Avernische plaatsen	
840 — 878	Temperatuur van water in putten	
879 — 905	Vuur ontstekende bronnen	
906 — 1089	Magneet	
1090 — 1137	Epidemieën	
1138 — 1286	Pest in Athene	
	Register van namen	521
	Bibliografie	530
	Verantwoording	533
	<i>SCHILDKNAAP EN TOLK VAN EPICURUS</i>	536
	LUCRETIUS IN NEDERLAND	